

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS. KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A politikai helyzet

Debrecen, december 16.

Az elmúlt héten valami megnyugtató szél fújt Bécs felől; mint hogyha a politikai lelkeket nem a harag, nem a gyűlölet hozta volna indulatba, hanem a kölcsönös hazafiúi érzés sugalta érzelmek adták volna meg azt a tárgyilagos irányt, amelyben a delegációs ülései folytak.

Bár a kritika éles nyilai röpködtek, de az igaz szavak meghallgatásra találtak s a kölcsönös kiegyenlítés ugyszólván a béke jegyében hangzottak el a válaszok. Berchtold gróf külügyminiszter oly tapintatos modorban adta meg a fölvilágosító válaszokat, ami még alig fordult elő ilyen esetekben. Apponyi interpellációjára Wickenburg Márk gróf a külügyi osztályfőnök által adott választ kielégítőnek találta.

A hét politikai eseményeit melegebbé tették az udvari ebédek is. A király szinte kintintető szívélyességgel szólította meg a delegáció tagjait. A király ismételtan tanubizonyosságát adta annak, hogy nemcsak a külpolitikában akarja a békét, hanem azt szeretné, hogy a belpolitikában ugy Magyarországon, mint Ausztriában a kölcsönös megértés politikája szállja meg a lelkeket. Bár hogy Károlyi Mihály grófot és Rakovszky Istvánt az udvari ebéd után nem szólította meg a király, ez nem tesz semmit; a király sohasem kedvelte a nagyon hangos embereket, a nevezett delegátusok igaz, hogy a király vendégei voltak, de ezuttal az uralkodó nem kívánt velük foglalkozni. Ehhez hasonlót megtett Apponyival is az uralkodó s Apponyi azóta már miniszter is volt.

Az uralkodó elismerte a delegáció üléseinek magas színvonalát s a vitákról elismerőleg nyilatkozott. Ez pedig azt bizonyítja, hogy az uralkodó a pártok fölött áll. Az ellenzék azonban erre mitsem építhet. És mint az már be is bizonyosodott az ellenzéknek nem a béke, de a hatalom kell. Egyelőre azonban gróf Andrássy nem hisz komolyan a kormányválság közelségében. Azt hiszik ugyanis mérvadó ellenzéki körökben, hogy a nyár elejéig Tisza elvégzi azt a penzumot, amelyet vállalt s amelyet, ha időközben még is megbuknék, közvetlen utódjának kellene elintéznie. Így a többek között a közigazgatás államosítását nem lehetne tovább elodáztatni. És ezért nyár elejére szeretnék kitolni a Tisza elleni döntő harcot a bécsi diszpozíciókat erősen kutató ellenzékiek.

Az ellenzéki kulisszák mögött azt hangoztatják, hogy bécsi irányadó körök szívesen látják az ellenzék támogatását, sőt mint mondják tetszett a Cernin gróf ellen intézett támadás, bár az új román követ a trónörökös kedvelt embere. Azt mondják, hogy ezen támadás mögött a bécsi koterria áll, nem annyira Tisza ellen irányul, mint inkább Berchtold és Krobotin közös miniszterek megbuktatására törekszik. Az intrikáló

osztrák arisztokrácia körében keresendők az a külügyminiszter és nagykövet jelöltek, azok a magasabb katonai állásokra törekvők, akiknek egyéni érdeke ezidő szerint teljesen fődözi a magyar ellenzék hatalmi törekvéseit.

Azt remélik ugyanis az ellenzéki vezetők, hogy ez a támadás végre ki fogja zökkeníteni a passzivitásból azokat a tényezőket is, akik eddig hiába környékeztek meg a magyar ellenzék bécsi szószólóit.

Ámde azokat a köröket, amelyek eddig is vonakodtak az ellenzék javára billenteni a mérleg serpenyőjét, az ellenzék agresszivitásnak e legújabb formában való megnyilatkozása sem fogja az ellenzéki törekvéseknek szolgálatába állítani. Az efféle cselszövények miatt pedig a minden reális alapot nélkülöző békekesérletezésektől is Tisza István még jó ideig irányíthatja majd miniszterelnöki minőségében az ország ügyeit. S ez mindenesetre jobb az országra nézve, mint az örökös obstrukció.

A horvát választások

Az unionisták nagy győzelme

Zágráb, december 16. Országszerte ma vannak az általános választások. Déli tizenkét óráig tizennyolc választókerületből jött meg az eredmény. E szerint megválasztottak: Srb: *Kajlovic*, Djakova: *Ribal*, Ubdina: *Obradovics*, Vajnich: *Monacsevics*, Károlyváros: *Lukinics*, Gracac: *Micsevics*, Korenica: *Privicsevics*, Ogulin: *Nikolic* volt bár, Varasd: *Babies*, Eszék: alsó város: *Krausz* dr. Mindezek a szerb-horvát koalíció jelöltjei voltak. Eszék felső városban a centrum-párti *Pinterovic*ot, Nasicban *Pejacsevics* gróf horvát minisztert választották meg. Az ó-unionisták közül egyedül ő kapott mandátumot. Pisarovinában a Starcevics-párti *Kulrint* választották meg, hasonlóképpen Starcevics-párti *Ivanecz* képviselője. *Akacsics*. — Zimonyban a volt bán, *Rakodczay*, az utolsó pillanatban veszedelmes ellenjelöltet kapott *Bertics* koalíciós személyében.

Az eddigi eredményekből is látható hogy a horvát-szerb koalíció nagy többséget kap, a Frank-párt és az ó-unionista párt majdnem teljesen megsemmisül.

Zágrábban az első kerületben *Surmin*, a másodikban *Kulmer* gróf koalíciós jelöltek megválasztása bizonyos. A harmadik kerületben *Holjac* polgármester pártonkívüli jelöltek van eddig többsége.

Zágráb, december 16. Az eddigi megálapítások szerint körülbelül 58 unionista, 11 Starcevics-párti és 10 Frank-párti képviselőt választanak meg. A parasztpárt legfeljebb 3 mandátumra tarthat számot.

= Az igazságügyi bizottság ülése. — A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délelőtt Erdély Sándor elnökletével ülést tartott, melyen Balogh Jenő igazságügyminiszter is megjelent. Több felszólalás és a miniszter válasza után a bizottság változatlanul elfogadta a budapesti bíróságok személyzet-szaporításáról szóló törvényjavaslatot.

180,000 korona

tulkiadás a bérház építésénél

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Ma került tárgyalás alá a Piac-utca 26—28. számú bérház építési költségének ügye, amelyet már több ízben le kellett venni a napirendről. Az erre vonatkozó jelentés nem valami fényes helyzetet mutat, mert a befektetési tőkének, amely jóval meghaladja a 2.100.000 koronát, alig négy és fél—öt per centjét teszi a nyers jövedelem, amelyből a fentartási és javítási, valamint egyéb költségeket még le kell számítani. Az eredmény egyáltalán nem fényes thát s úgy látszik, érdemesebb lett volna az eredeti tervet elfogadni, amelyet annak idején a Kereskedelmi és Iparbank ajánlott, hogy az értékes telekre fölépíti ő a palotát, bért fizet a városnak és 35 év alatt a városé lesz a ház. De hiába, ez a terv megbukott és ma 180,000 korona tulkiadás fedezetéről kell gondoskodnia a közgyűlésnek.

A jog- és pénzügyi bizottság üléséről tudósítunk a következő:

Az ülésen Vargha Elemér dr. elnöklete alatt jelen voltak Magoss György dr. főügyész, Kondor Kálmán főszámvevő, Borsos József h. főmérnök, Csapó László főpénztáros, Freund Jenő dr., Jánosi Zoltán, Kernhofer József, Márk Endre, Poroszlay László, Révi Nándor dr., ifj. Schwartz Vilmos, Szikszói Szabó László, Tóth István, Vásáry István dr. tb. tanácsnok.

(A rendőrség államsegélye.)

A főkapitány előterjesztést tett Szekesfejérvár város átírata kapcsán, hogy irjon föl a közgyűlés a belügyminiszterhez, hogy tekintettel a rendőrség fejlesztésére s arra, hogy ez Debrecennek igen nagy költségre kerül, az ujonnan kiutalványozandó 1.000.000 koronából ugyanannyit utalványozzon ki, mint az előző egy millióból, vagyis összesen 64,000 koronát. A bizottság elfogadta az előterjesztést és a fölíratot javasolja a közgyűlésnek.

(Tulkiadások a bérháznál.)

A Piac-utca 26—28. számú bérház építésénél fölmerült tulkiadások ügyét Vargha Elemér dr. tanácsnok ismertette. Az építési költségre előirányzott és megszavazott a közgyűlés 1.400.000 koronát, az építés pedig 1.602,000 koronába került. Nem volt a költségvetésben megszavazva a lejáró 17,000 koronás költsége, az építési tiszteletdíj 60,640 korona, a hirdetési díjak 868, a bokréta-ünnep 1204 korona összege. Az összes tulkiadás 184,981 korona, de a tényleges hiteltullopás csak 120,000 korona, mert a többi költség az utólag elrendelt munkálatok költsége, javasolja tehát, hogy a házépítész alapjaiból jelöljék ki a fedezetet. — Miután azonban a felülvizsgálat még folyamatban van, mondja ki a közgyűlés, hogy csak a fölülvizsgálat során igazolt s ténylegesen megállapított összegek költhetők el.

A jog- és pénzügyi bizottság javasolja is a közgyűlésnek ez előterjesztés elfogadá-

sát s az 184981 korona tulkiadás megszavazását.

E tárgynál Vargha Elemér dr. tanácsnok megadta a választ arra a korábban fölmerült kérdésre, hogy mennyit övedelmez ma a Piac-utca 26—28. számú bérház? A tanácsnok kijelentette, hogy a nyers bérjövdelem 108,513 korona, de megjegyezte, hogy több helyiség nincs kiadva.

A nyersjövdelemből leszámítandók az évközben előforduló kiadások, az épület javítására szükséges összegek. Megállapítást nyert még az, hogy a bérpalota befektetési tőkéje a telek értékét is beszámítva, meghaladja a 2.100.000 koronát.

(Apróbb ügyek.)

Elfogadásra ajánlja a tanács amaz előterjesztését, hogy a miniszter által is jóváhagyott önbiztosítást csak 1915. január 1-én léptessék életbe, addig pedig tartsák fenn az Első Magyar Általános Biztosító Társasággal és az ezzel társult biztosító intézetekkel kötött tüzbiztosítási szerződést. A tanács az önbiztosításra vonatkozó intézkedésekről szóló előterjesztését 1914. május havi közgyűlésre tegye meg.

Végül néhai Szerető István özvegyének kegydíj megállapítását, Boldizsár Kálmán dr. tb. tanácsnok mezőrendőrkapitány részére 400 korona póthitel megszavazását javasolja. Ezután tárgyalták a színházigazgató segélyezésének ügyét, amelyet más helyen ismertetünk.

Megszavazták a bosnyák vasutakat

A képviselőház ülése

A képviselőház mai ülésén tárgyalta az új bosnyák vasutak építéséről szóló törvényjavaslatot. Az előadók közül mindössze hárman szólaltak föl: Vio Antal és Sándor Pál disszidensek, akik Fiumét és Budapest érdekeit féltették az új vasutól és Dobieczy Sándor, aki a javaslat mellett beszélt. — Tisza István gróf fölvilágosító beszéde után a Ház megszavazta a vasutakat. Az ellenzék nem volt jelen az ülésen. Részletes tudósításunk itt következik:

Beöthy Pál elnök féltizenegy után nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy Eitner Zsigmond kitiltása lejárt.

Következett ezután a napirend: a bosnyák-hercegovinai vasuthálózat kiegészítéséről szóló miniszterelnöki javaslat.

Szabó János, a közlekedési bizottság előadója ismereteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Fiume érdekei.

Vio Antal: A fiumei kereskedelmi kamara és az ország összes kereskedelmi kamarái majdnem kivétel nélkül felirattal fordultak a kereskedelemügyi miniszterhez, kifejtve, hogy a bosnyák vasúti program a magyar kikötő város létérdekeit veszélyezteti. A banjalukai vonal által Bécsnek egyenes összeköttetése lesz Szerajevóval, Budapest kizárásával a magyar kereskedelmi érdekek sérelmére. Az osztrákok kérésre közölték, hogy a vasutak kiépítése által Fiume exportforgalma ki lett kapcsolva Horvát-Szlavonország területéről. Nem fogadja el a javaslatot és határozati javaslatot terjeszt elő, amely szerint utasítsák a kormányt, hogy a Novi-bihácsi vasuthálózat kiépítése a Fiuméba irányuló tranzverzális forgalom alkatrésze lehessen.

Sándor Pál sajnálja, hogy ilyen fontos javaslatot így elsietnek, szinte egyik napról a másikra intéznek el. Épp olyan sajnálatos, hogy az ellenzék, amely úgy látszik, nincs fölvilágosítva a kérdés fontosságáról éppugy, mint maga az ország, nem vesz részt a tárgyalásban.

A javaslat jelentősége abban van, hogy míg eddig Magyarországnak monopóliuma volt, hogy a nem tengeren érkezett árut Németországból és Ausztriából csak a magyar

államvasutakon lehetett Boszniába és Hercegovinába szállítani, most ez a privilégium megtört, mert Ausztria, aztán Magyarország elkerülésével közvetlenül a saját vonalain bejuthasson Boszniába egy harminckilenc kilométernyi vonalszakasz kivételével. És tehát ezt Ausztria a mi tarifáinkkal teljesen azonos tarifa mellett, Mindenki beírhatja, hogy ezek folytán Boszna-Bród elveszti fontosságát és Magyarország ebben a relációban ezentul semmiféle jelentőséggel nem fog bírni. Szabó támadta a koalíciót a dalmát vasutak létesítése miatt, mert ez Ausztriának csinál összeköttetést Fiume megkerülésével. Most egy közvetlen összeköttetést kap és ezzel Spalató rövidesen a monarchia első kikötője lesz, amely mellett Trieszt és Fiume eltörpülnek.

Dobieczy Sándor: Elismeri, hogy a bosnyák vasuthálózat kiépítésével óriási áldozatokat hozunk. A javaslatot több lényeges és lényegtelen hibája dacára elfogadja.

A miniszterelnök válasza.

Tisza István gróf miniszterelnök felel Sándor Pál kritikájára. Elismeri, hogy vannak surlódások amiatt, hogy az osztrák kormány a gondjaira bizott érdekek védelmezésében tulment a kölcsönös loyaltásnak azon a határán, amellyel tartoznék egy idegen állam iránt is, annál is inkább egy olyan állam iránt, amellyel állandó kapcsolatban él és amellyel egy uralkodó személy alatt van; Azonban nem állítható az, hogy Ausztria törvényes kötelezettségeit kijátssza, de fel sem tehető a magyar kormányról, hogy ezeket elnézze s így ezáltal törvényes kötelezettségének meg ne felelne. A bajok eredetét abban kell keresni, hogy az 1907. évben kötött kiegyezés a vasúti megállapodásokat rontotta és olyan stipulációkat, amelyek Magyarországra előnyösek voltak, törölt. Ezen az állapoton nem lehet segíteni. A most jelentkező bajok folyamánai csak ennek a kiegyezésnek, de ezek nem vonhatóak kapcsolatba a bosnyák törvényjavaslattal. Sándor Pál vádja az, hogy a vasúti program szerint Fiume érdekei veszélyeztetett helyzetbe kerülnek. A Máv. helyi díjszabása érvényesül ezen a vonalon is. És hogy örök időkre kötöttük volna le magunkat ha megnézte volna az egyezményt Sándor Pál, meg tudhatta volna, hogy csak öt évig marad az érvényben, feltéve, ha 1917-ben létre jön a kiegyezés. Azokból a nagy előnyökből, amelyek ezzel a vasutal járnak, Magyarországnak is ki kell vennie azt a részt, amely geográfiai helyzeténél fogva megilleti. Stratégiai szempontból pedig egyenesen kötelességünk a javaslatot elfogadni. (Helyeslés.)

A Ház ezzel a vitát berekesztette és a javaslatot Vio módosításával általánosságban elfogadta, majd részleteiben is megszavazta.

Az állami számvevőszék.

Következett az állami számvevőszék szervezeti módosításáról szóló javaslat tárgyalása.

Antal Géza előadó ismertetése után a javaslatot megszavazták.

Elnök indítványozza, hogy a legközelebbi ülés pénteken legyen, amikor harmadszori olvasásban fogják megszavazni a javaslatokat.

Az ülés délután egy órakor véget ért.

Használja a híres

H·A·J·D·U·S·Á·G·I

BAJUSZPEDRŐT!

mely legjobb az összes készítmények között.

1 doboz 50 fillér.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

ARANYEGYSZARVU GYÓGYSZERTÁRÁBAN

DEBRECZEN, ROSSUTH-U. 8. A színház mellett

ahol minden bel- és külföldi különlegességek, szépségszerek, arckrémek, szappanok, illatszerek a legolcsóbban beszerezhetők.

Menti a színházigazgatót a jogügyi bizottság is

25,000 korona jutalom Mezeinek

Tegnap a színházigazgató, ma a jog- és pénzügyi bizottság hallatta szavát Mezei Béla színház-igazgató anyagi érdekei mellett. A mai ülés elfogadta a tegnapi határozatát az ismert dicsőhymuszokkal Mezei iránt. A jog- és pénzügyi bizottság tagjai most már egészen belejötték a dicsőretekbe és egyesek, mint természetes dolgot emlegették, hogy a debreceni társulat, amelyről időközben az is kiderült, hogy „különböző vidékekről összeszedett” társulat, fővárosi nivóju előadásokat nyújt. És ugyanezek az urak merik állítani azokkal szemben, akik szigorú, de a megérdemelnél mindenestre enyhébb kritikát gyakorolnak a csapni való rossz előadások, gyöngye színészek és művészetet nélkülöző vezetés felett, — hogy ezek elfogultak, rosszakarutak. Azt kell gondolnunk, hogy vagy a műzslés halt ki a bizottsági tag urakból, vagy annyira fontos, kedves emberek a minden áron közpénzen támogatni kívánt Mezei, hogy az ő művészetéhez semmi közszel nem bíró személyiségét és különböző vidékekről összeszedett társulatának vámospérsi előadásait mint fővárosi nivóju állókat kell a debreceni publikum nyakára oktrojálni. Annyira okvetetlenkedik ez a támogatni akarás és Mezei Debrecenre emvezése, hogy ma már szinte követelősen s ellentmondást nem tűrően lépnek föl a színházi potentátok e támogatás kérdésében és az eközben elkövetett elragadtatási nyilatkozatokban Mezei előadását jobbnak mondják a m. kir. Operaház előadásainál. Például a „Boccaccio” előadásra megállapította a színházigazgató, hogy annak debreceni előadása jobb volt, vagy éppen olyan jó, mint a m. kir. Operaházé.

Borbély Lilit nagyon szeretjük, nemcsak most, de a Zilahy-ára idejében is érdeme szerint méltattuk művészetét, de ami a „Boccaccio” nálunk nagyon is leponozott, megkékeruzott énekpartiját illeti, ő maga a bájos művész sem állítja azt, hogy ő jobb, mint Dömötör Ilona ugyanabban a szerepben. A többi szereplőkről nem is beszélünk. Egyszerűen közöljük a két szereposztást:

a m. kir. Operaházban:

Fiametta dr. Hajdu Marcellné
Kádárné Várady Aranka
Boccaccio Dömötör Ilona
Lambertuccio Hegedűs

a debreceni színházban:

Fiametta Nagy Aranka
Kádárné Mucsi Anna
Boccaccio Borbély Lili
Lambertuccio Rónai.

És ne felejtjük meg el, hogy ott egy 125 tagu zenekar játsza a zenét. Talán ne folytassuk az összehasonlítást. De kívánjuk, hogy a két előadás közt volt különbséget zongorázni tudjunk. A világ első zongoraművészei lehetnénk. Így fest a Mezei-barátok tárgylagossága.

A mai ülés sem nyújtott kevesebb élvezetet a mentési akció szemléletében. Freund Jenő dr. ur például mindenáron a mozik bórén és a mozilátogató szegény emberek bórén akarja Mezei zsebébe csusztatni a 25,000 korona ajándékot. És amikor a legtermészetesebb dolgot említi valaki: hogy ugyanis emeljük föl a bérletek árát, ezt nem tartja lehetőnek, mert ez incidentaliter jönne, de a moziadó fölvetése nem incidentaliter jön.

Természetes dolog azonban, hogy a közgyűlés és a tanács, amelyről szó sem esik, mintha nem is volna, belenéz még ebbe az ajándékozási aktusba. Először, mert a város nem ajándékozhat egy üzletembernek 25,000 koronát, amikor a munkanélküliek ezreinek kenyere nem tud adni, másrészt mert két-

séges, hogy az annyira hánytorgatott válság jelen van-e?

A bizottságokban azt halljuk, hogy Mezei ráfizet az üzletre, tönkre megy, tehát segíteni kell rajta. Erre Mezei „Az Újság” december 14-iki számában elhelyezett nyilatkozatában kijelenti:

A debreceni színház rendezésre szorul, ami a most hiányzó nyári állomásokról való gondoskodásban és a szerződési feltételeknek a mai viszonyokhoz való alkalmazásában áll. A kérdés most fekszik főrumai előtt és fejleményeit egyesek mint az én vállalkozásom válságát igyekeznek feltüntetni, ami valótlan. Mezey Béla, a debreceni színház igazgatója.

Hát ha nincs válságban, miért akarják beletömni azt a 25.000 koronát. Ha beteg a színház igazgatója, miért ugrál úgy „Az Újság”-ban? Ha pedig nem beteg, miért megy az ágyba?

A jog- és pénzügyi bizottság, mint mentő-egyesület üléséről szóló itt következő tudósításunkban lelje gyönyörűségét, aki akarja:

Vásáry István dr. tb. tanácsnok ismereti Mezei kérését, a színházi bizottság határozatát s ajánlja, hogy ezt fogadja el a jog- és pénzügyi bizottság is.

Freund Jenő dr.: A kiküldött bizottság jelentése és javaslata a tapasztalatok eredménye. A nyilvánosság előtt arról volt szó, hogy Mezei egyes jövedelmei eltitkoltattak. Kijelenti, hogy mindent beszámítottak. Ha valaki a bevétel egyes tételeit nézi s kéri, mi lehet az oka, hogy a debreceni színház állapota olyan sivár, s ha nem tudnánk, hogy a szegedi s aradi színház is a nehéz helyzetben küzd s az aradnak most engedték el a bért, akkor azt gondolhatnánk valaki, hogy az igazgató és a színtársulat a hibásak. Pedig nem így van. A mai gazdasági helyzetben természetesen, hogy mindenki elsősorban a színház látogatást, mint elsősorban luxuriózus dolgot vonja meg magától. Ennek a társulatnak egy csomó rossz indulattal, rossz befolyással kell megküzdeni. De ők, akik nem előre megfontolt lekritizálási szándékkal mennek színházba, látják, hogyan lehet a különböző vidékekről összeszedett társulattal a fővárosi színvonalon álló előadásokat produkálni. Ők nem akarják a polgárok zsebeiből a pénzt kivenni, hogy Mezeinek adják, hanem a szerződés terheit keresték ki és csupán ezeket akarták eliminálni. A város nincs veszedelemben, mert hiszen Mezei mondta, hogy ő végig játsza a szezont s nincs a színház válság előtt, inkább ő, akár ráfizet, akár elveszti vagyonát. Itt arról van szó, hogy tartásuk fönne a színházat.

Jánosi Zoltán szerint itt csak a kérdés pénzügyi oldaláról lehet beszélni. Valószínű a közéletben van az igazság, egyesek tulzattal jóakarattal magasztalják föl, mások túlerősen kritizálják Mezeit. A drámai előadások általában jók és néha az énekes előadások is. Nagy veszteség, hogy elvesztettük Zilahynét, mert olyan koloratur-énekesnőt többé nem kapunk. Akármilyen az oka a közönség távolmaradásának, az bizonyos, hogy a jövedelem nem elég a kiadások fedezésére. Igaz, hogy nyáron kevesebb kiadása lesz. — Ugy van Mezeivel, mint Zilahyval, amikor ráfeküdtek, hogy elnyomják, igazságos. Ha elfogadjuk a kisbizottság amaz érvelését, hogy a pénzügyi helyzet okozza a látogatatlanságot, akkor csak arra az időre kell megadni a támogatást, amely idő alatt ez a pénzügyi helyzet tart, tehát egyelőre erre a szezonnra, 1914. január 1-től kezdve. Fedezetül helyesli a moziadó behozatalát, amely állandó jövedelmi forrása lesz a városnak.

Révi Nándor dr. szerint rosszul csinálták meg a szerződést. Mezei abban a reményben jött, hogy jó üzleteket fog csinálni, tehát ez tisztán üzleti kérdés. És megcsináljuk a szerződést, azután jön az igazgató és kéri,

hogy a neki terhes kikötéseket engedje el a város, mert ő azoknak eleget tenni nem tud. Mi az oka ennek? Ha elfogadjuk, hogy a pénzügyi válság, akkor segítsünk s az igazgató majd máskor is fog jönni ilyen kéréssel. A bérleteket emeljük föl inkább, mert a bérlő közönség ma olyan olcsón jár a színházba, mint másutt sehhol. Attól fél, hogy itt is az a helyzet lesz, ami a Hortobágnál... (Derültség.)

Jánosi Zoltán: Itt is legeltetésről van szó: a szemünket legeltetjük.

Révi Nándor dr.: Kénytelen belemenni a támogatásba, de figyelmezteti a színházi bizottságot, hogy pénzügyi alapon támogassa a színház igazgatóját a bérletek fölemelésével. — A mozi megadóztatása ellen tiltakozik, mert a legszegényebb néposztályt sújtják ezzel. — Azt a legszegényebb néposztályt, amely a mozilátogatók 80—90 százalékát teszi. És éppen akkor terhelik meg ezt a szegényebb néposztályt, amikor a gazdag ember olcsón jut színházhoz. Ezért megadóztatni a mozikat, a szegény emberek egyetlen szórakozóhelyét nem szabad.

Freund Jenő dr.: A bérletár-emelés a színház nagyobbitás esetére volt kimondva. Elismeri, hogy a mai viszonyok közt sem felelnek meg a bérletárak, mert lehetetlen, hogy egy páholyiülést 1 korona 40 fillérre kerüljön. De ezt incidentálisan nem lehet elintézni. A moziadót helyesli, mert a mozi közönségének legnagyobb kontingensét a páholyközönség adja.

Jánosi Zoltán indítványozta ezután, hogy a kedvezményeket csak egy évre adják meg. A bizottság így is határozott.

A Sesta-kert rémei Betörő suhancok

A Sesta-kertben az utóbbi hetek folyamán egymást érték a kisebb-nagyobb betörések, lopások, amelyeknek tetteit a leggondosabb nyomozás sem tudta kideríteni, amíg most egy újabb betörés kapcsán sikerült Pénzes Gergely, Gombos Károly és Dobos Lajos fiatal suhancok személyében a debreceni csendőrség egyik járőrének letartóztatni őket.

Vasárnap este úgy hat óra felé különös kopácsolásra lett figyelmes a sestakerti csősz, Biró Sándor. Rossz sejtett s megindult a villák felé, amikor Komlóssy Dezső ny. törvényszéki bíró nyaralójából — mely télen zárva szokott lenni — világosságot látott kiszűrődni. Odament a nyaralóhoz s az ablakon át néhány alak sötét körvonala láta. Bekiáltott, kérdezvén, hogy ki van ott, de senki sem válaszolt. Bíró erre elszaladt a közeli rendőrszeméért, akivel aztán együtt tért vissza újól a nyaralóhoz. A rendőr kiünn maradt örködni, míg a csősz behatolt a nyaralóba ahonnét csakhamar egy suhancot látott vissza, akit azonnal bevitték a csendőrségre.

A csendőrség vallatni kezdte a fiút, aki elmondta, hogy Gombos Károlynak hívják s két másik pajtásával, Pénzes Gergellyel és Dobos Lajossal betörték a villába. Pajtásai azonban megszöktek, amikor meghallották a csősz kiabálását.

Gombos adatai nyomán a csendőrség tegnap letartóztatta a másik két suhancot is, akik a vállalat során egész sereg betörést ismertek be, amelyeket 1910. óta a Sesta-kertben elkövettek. Így ők törtek be Veréb István műlakatos sestakerti pajtájába, ahonnét az ott talált tárgyakat ellopták. Ugyancsak 1910-ben egyszer már betörték Komlóssy Dezső nyaralójába, amelyet teljesen kifosztottak. 1912-ben Wolf alezredes nyaralóját fosztották ki, majd Kun Béla dr. jogakadémiai tanár villáját tisztelték meg látogatásukkal. A suhancok — akiknek feje és

esze Pénzes Gergely volt — a lopott holmikat értékesítették s a pénzen megosztották.

A csendőrség a betörő suhancokat átadta az ügyészségnek.

Dr. Kovács Józsefné a nők mezőgazdasági neveléséről

— Előadás a Szabad Iskolában. —

Ma tartotta meg dr. Kovács Józsefné Tüdös Ilona a Szabad Iskolában a nők mezőgazdasági neveléséről szóló előadását szép számu közönség jelenlétében; ez alkalommal olyan kérdések vizsgálatára terjeszkedett ki, amelyek nemcsak itt Debrecenben, hanem az egész országban a legnagyobb jelentőséggel bírnak. Előadásának értékét nagyban emelte az, hogy a nő mezőgazdasági nevelését a legszélesebb körű világitásban állította a hallgató közönség elé.

Dr. Kovács Józsefné ezen előadásában a statisztika segítségével mutatta be a keresők és eltartottak egymáshoz való viszonyát, összehasonlítva a hazai adatainkat a külföldiekkel. Kiemelve a mezőgazdaságnak fontosságát, megállapítja azt a munkakört, melyben a nő sikerrel működhet anélkül, hogy igazi hivatásától, az anyaságtól elvonatnék. Behatóan fejtegeti, hogy a kisbirtokosok milyen munkát végezhetnek el a legkönnyebben, s minő anyagi haszon származik abból nemcsak ő rájuk, hanem a fogyasztó közönségre nézve is. A mezőgazdasági nevelésnek a szükséges voltát nemcsak a kis, hanem a közép és nagybirtokosok szempontjából is fejtegeti, egymás mellé sorakoztatva azon indokokat, melyek ezeknél megnyilvánulnak. Azonban nemcsak a mezőgazdaságban élőkre, hanem másokra nézve is fontos a mezőgazdasági ismereteknek a megszerzése. Így az ipari munkások helyzetének a megjavítását is nagyban fokozza a mezőgazdasági ismeret és annak megfelelő munkakör, mint az Debrecenben a Szántó Győző-féle munkáskerteknél is szépen tapasztalható. Kifejti továbbá, hogy a városban élő urinókra nézve minő szempontokból bír nagy fontossággal a mezőgazdasági ismeret. A háztartásnak mezőgazdasági termékekkel való jó ellátása, virágos lakás, kellemes otthon csak a mezőgazdasági ismeretek megszerzése után érhető el.

Dr. Kovácsné eddigi fejtegetéseit külföldi példákkal világitotta meg, összehasonlítástéve az angol, dán nőknek és a magyar nők mezőgazdasági nevelésével; ismertette azok intézményeit és ismereteit, megemlékezve a kiválóbb mezőgazdasági iskolákról, melyek a nők mezőgazdasági nevelését szolgálják.

Megvalósítandó példa gyanú említette fel a wassenburgi nők háztartási szövetkezetét, mely a vidéki nők bevonásával keresztil vitte a városi lakosság olcsó és jó élelmézését, gondoskodva a mezőgazdasági termékek könnyű beszerzéséről.

Dr. Kovácsné előadását a hallgató közönség lelkes tapssal honorálta s azon reményben oszlott szét, hogy a széleskörű ismeretekkel rendelkező előadónőt még más-kor is lesz alkalma hallani.

TELEFON : 762 : APOLLO MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Ma utoljára

SÁRGA VESZEDELEM.

Japán-amerikai katona dráma.

Humoros kíséző műsor.

Csütörtök Péntek Szombat Vasárnap

OSZTRIGÁS MICI

és folytatása

MICI HERCEGNŐ

3-3 felvonásos vígjátékok. Irta Georges Feydeau. Rendes helyárak.

Férfi-, fiuruhák és kabátujdonságok Balázs Jenő áruházában
angol átmeneti a Községi Tisztviselők Országos Egyesültének szerződéses szállítójánál
készzen és méret szerint a legolcsóbb szabott árakon :: Debreczen, Piacz-u. 61. Szentanna-utcával szemben. Telefon 6-28

— **A Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör választmánya december hó 17-én, szerdán délután 5 órakor a Csokonai-házban ülést tart, melynek tárgyai: 1. A Löfkovits-pályázat bírálata. 2. A Kazinczy-pályázat bírálójának kiküldése. 3. Irodalmi segítségek. 4. Jelentések. 5. Folyó ügyek.

— **Munkapárti győzelem.** Szentéről táviratozzák: A bizottságok megalakításánál a központi választmányi tagok választásánál a munkapárti lista 108 szavazattal győzött 51 ellenében.

— **Jegyzőkönyv hitelesítés.** Ma délelőtt volt a vármegyei háznál a tegnapi megyegyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére a közgyűlés, amelyen Domahidy Elemér főispán elnökölt.

— **Wenderinszky őrnagy gyász.** Sulyos csapás érte Wenderinszky Pál őrnagyot a Debrecenben állomásozó 39. gyalogezred zászlóalj parancsnokát. Édesanyja, özv. Wenderinszky Mária ma reggel pár órai rosszullét után 77 éves korában hirtelen meghalt. Halálát fián kívül nemcsak a tisztikar és a tisztcsaládok fáljalják, akik az örökké mosolygós, keedves matrónát rajongásig szerették, de fáljalja a legénység is, akikhez a megboldogultnak minden alkalommal volt egy-egy barátságos, biztató szavaz. Az elhunyt urinő temetése csütörtökön délután 2 órakor a római katolikus szertartás szerint a Pavillon-laktanyából fog történni.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter engedélye folytán Niemetz Nándor Jenő debreceni lakos „Nagy“-ra, Süvöltős Róza debreceni lakos „Mihályi“-ra változtatta a vezetéknevét.

— **Amerika a bevándorlás ellen.** Washingtonból táviratozzák: A képviselőház elhatározta, hogy új bevándorlási törvényt hoz, mely a bevándorlókot azt követeli, hogy egy nyelven írni és olvasni tudjanak. Ezenkívül kimondja a bill, hogy minden külföldi, aki a bevándorlás után három éven belül vagyont rongál, a szervezett államrend felforgatását hirdeti, vagy köztisztviselők meggyilkolására izgat, száműzendő. Ezt a rendelkezést elégségesnek tartják, hogy lehetetlenné tegye a választójog érdekében esetleg rendezendő sabotage-szerű anarchisztikus zavargásokat.

— **Frank Sándor női-dívat cégnél, Piac-utca 69. sz. alatt a karácsonyi ocassio eladás megkezdődött.**

— **A hadgyakorlatok örömei.** A tartalékos tisztről, meg a tartalékos bakáról már nagyon sok jó viccet csináltak. Egy időben ez a téma uralta az operettek szövegét is. Az Uránus-színház mai műsorán egy ilyen zsánerű vigjáték szerepel, mely „A hadgyakorlatok örömei“ címmel kerül bemutatásra. Egy tartalékos tisztet behívnak 20 napi fegyvergyakorlatra, aki után a kis barátnője — a privadiner ruhájába öltözve — utána megy. Komikus helyzetbe kerül a kis nő, mert a csinos privadinerbe minden nő szerelmes lesz. A darab változatos jelenetein rendkívül sokat mulat az Uránus zsufolt nézőtere.

— **Megkezdődött a karácsonyi nagy vásár Lantos „Csipkeáruházában“, Sas-u. 4.**

— **Inség Szolnokdobokában.** Désről jelentik: Szolnokdobokamegye közigazgatási bizottságának ülésén lovag Ilye Jenő, megyei főjegyző, helyettes alispán beszámolt a megyei közigazgatás novemberi menetéről. A beszámoló megemlékezik a vármegyében kiütött tüzekről, amelyek a népet igen érzékenyen sujtották. Az árvíz is rendkívüli károkat okozott a lakosságnak. Vannak oly családok — mandja a jelentés — melyek kénytelenek két naponként csak egyszer táplálkozni, mert a pénztelenség és a munkaalkalom hiánya miatt még a módosabb családok sem tudják kenyérszükségletüket biztosítani. A kivándorlás emelkedik, a megye alispáni hivatala november hóban hatszázötvenöt utlevelet állított ki, ez évben december elsejéig összesen 4246-ot.

— **Karácsonyra igen alkalmas és hasznos ajándékok, u. m. női kézi-táskák, parfüm és manicür-készletek feltűnő szép választékban Frank Imrénél a „Dréher“ mellett kaphatók. Telefon: 8-55.**

— **Szabad Iskola.** Holnap, szerdán Szabó Márton dr. folytatja előadását a gazdasági és népesedési viszonyok fejlődéséről Magyarországon. Ez az előadás rendkívül érdekes tárgyat fog felölelni, ami a következő vázlatból is kitűnik. A török uralom hatása: a birtok, decentralizáció, a falvak pusztulása s a nagy alföldi helységek (Debrecen) kialakulása, s az ország elnéptelenedése. A neoquistika commissio működése, s az új birtokos osztály alakulása. Az előadás egyúttal a Szabad Iskola e félévi ismeretterjesztő előadásainak záróköve is lesz, amennyiben holnap, csütörtökön már a hirdett előadás nem tartatik meg. Az ingyenes előadásra, mely az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1. c) II. em.) lesz, különösen felhívjuk a figyelmet.

— **Elgázolt munkások.** Krakóból táviratozzák: Ma reggel egy munkásvonat németországi évadmunkásokat szállított Krakóból Tarnovba. Az egyik harmadosztályú kocsi-ban vigyázatlanság következtében fölrobant egy munkás benzines üvege és a vonaton tíz támadt. Azonnal meghúzták a vészféket és a munkások gyorsan leugráltak a vonatról a másik sínparra. Éppen ebben a pillanatban robogott arra a krakói gyorsvonal, amelynek lokomotívja a sínparon lévő összes munkásokat elgázolta. Nyolc munkás azonnal meghalt, több súlyosan megsebesült. A munkásvonaton hatszáz rutén munkás volt. A gyorsvonal száz kilométeres sebességgel közeledett. A lokomotívvezető kétszáz lépésről vett észre a veszedelmet, azonban már nem tudta a vonatot megállítani. Krakóban megvizsgálták a gyorsvonalat és a kerekeken eszakított kezeket és agyvelőrészeket találtak, a kerekek mind tele voltak vérrrel. A szerencsétlenül járt munkások nevét eddig még nem sikerült megállapítani.

— **Karácsonyra gyönyörű nyakkendők és uri-dívat újdonságok Frank Testvéreknél, a megyeháza mellett.**

— **Nagy tűz Temesváron.** Temesvárról táviratozzák: A belvárosban kigyulladt Mühle Vilmos virágkereskedő emeletes palotája, amely a hadtestparancsnokság szomszédságában van. A katonaság mindjárt a helyszínen termelt és a tűzoltósággal másfélóra kemény munka után lokalizálta a tüzet. A kár igen nagy. Az átcsapó lángok erősen megrongálták a hadtestparancsnokság épületét is, az egyik fal összeomlóban van. A rendőrség azt hiszi, hogy a boltott virágkereskedő két elbocsátott alkalmazottja gyújtotta fel.

— **Schwartz Dániel** pipa-kereskedésében Debreczen, Piac-utca 29. a városházzal szemben mindenki, aki 2 korona árut vásárol, egy Polgári Asztaltársasági sorsjegyet ingyen kap. 100 gyönyörű tárgy.

— **A siketnémák karácsonyfájára** a következő adományok érkeztek: Groh Ferenc prépost-plébános 100 K, Kapos Sámuel 6 K, Özv. Stiber Jánosné 10 K, Varga Károly 2 K, Brunner Endre 2 K, N. N. 10 K, K. J. 5 K, Szilágyi Bálint ügyvéd 2 K, Donogán és Somossy ruháknak való szövet, Aczél Henrik könyvek, Kontsek Kornél 8 kötény és 4 bluz. Midőn az igazgatóság a jószívű emberbarátok nemes adományait megköszöni, egyúttal becses figyelmébe ajánlja a még adományozni óhajtóknak, hogy a karácsonyfa-ünnepélyt nem a szokásos időben karácsony előestéjén, hanem december 21-én fogjuk megtartani.

— **Férjgyilkos asszony.** Siófokról jelentik: Állandó civódásban élt a feleségével Márfi Mihály nagybakonai földbirtokos. Tegnap este is összevesztek és az asszony, amikor a férje aludt, konyhakéssel átvágta a torkát és tíz szurást ejtett rajta. Márfit reggel vérbefagyva találták meg. Az asszonyt, aki a csendőröknek azt mondta, hogy ura öngyilkos lett, letartóztatták.

— **Renlow-testvérek xilofon virtuozok vendégszereplése az Uránus-színházban.** Az Uránus-színház változatos műsorán egy kiváló attrakciós szám is szerepel, a Renlow-testvérek xilofon-művészek, kik e primitív hangszereken zenei tudásuk művészi fokát érték el. A Renlow-testvérek vasárnap estig maradnak az Uránusban, hol eddig nagy sikereiket gyarapítani fogják.

— **Csalás váltókkal.** Rakamazról jelentik: Polyák Miklós és tizenkilenc társa azzal a panasszal fordult a rakamazi csendőrséghez, hogy Funk Hermann, ennek fia, Funk Samu és apósa, Farkas Ignác tokaji lakosok négy éven keresztül összesen 14,605 korona 40 fillérrel károsították meg őket. A csendőrség a nyomozás eredményét most küldte át a nyiregyházi királyi ügyészséghez. A nyomozás megállapította, hogy a családokat rendszerint úgy követték el, hogy Funkék váltóra kölcsönt adtak, lejáratkor pedig prolongálás céljából új váltókat kértek és valamennyi váltót leszámítottatták. Ilyen módon az egyes károsultaktól két-háromszáz koronáig terjedő összeget csaltak ki. A csendőrök Funk Hermannál házkutatást tartottak és lefoglaltak 19 váltót, amelyeket a feleknek vissza kellett volna adni, tíz óvási értesítést és egy 280 koronára kiállított hamisított váltót. Megállapították, hogy a váltókat a tokaji, szerencsi és miskolci bankoknál számították le. Funk Hermann a csendőrök előtt beismerte tettét. Azzal védekezik, hogy anyagi gondjain nem tudott másképp segíteni. Vagyona nincsen, mindenét eladta, a pénz megélhetésére kellett. Funk Samu szintén beismerte a családokat. Farkas Ignác pedig azt állítja, hogy vejenek az anvagi helyzetén akart segíteni, és ezért írta alá, mint kezes, a váltókat. A nyomozás tovább folvik, mert valószínű, hogy még több feljelentés történik és nincs kizárva, hogy a triumvirátus hamis váltókat is hozott forgalomba.

— **Pusztító vulkánok.** Melbourneból táviratozzák: A Pacifique gőzös, mely az Uj-Hebridákból Noumeába érkezett, jelenti, hogy a szigetsoporthoz tartozó Ambryn szigeten vulkánok törtek ki, melyek napokon át működésben voltak. E hónap 7-én a Minnie-hegyen hat új kráter kepződött. A hegy valósággal összedőlt. A misszió épülete nagy veszedelemben forgott. A lakosok csónakokban menekültek. Számos falut elpusztított a látatömeg. Fehér ember nem vesztette életét, de benszülöttek igen sokan. Egy francia gőzös 500 embert mentett meg, többnyire öregeket és gyermekeket, akiket a fiatalok magukra hagytak. A sziget egyrészt a tűz elpusztította. A sziget hamuval van fődve. A folyók medrében láva hömpölyög.

— **Karácsonyára cukorkák,** csokoládé dessert bonbonok, déli gyümölcsök, teasütemények, karácsonyfadíszek óriási választékban, legolcsóbb árban szerezhetők be a cukorka gyári raktárában. (Főtér, Tisza-palota.)

URANUS

Korona-
Passage Telefon
3-28.

Ma szerdán
december 17-én

8.
9.
10. **A hadgyakorlatok örömei.**

A szezon legnagyobb sikerű katonai vigjátéka 3 felvonásban.

1. **Zene.**
2. **A kis elefánt.**
Amerikai bohózat.
3. **Duci bácsi és a hajtincs.**
Amerikai humoreszk.
4. **Kép-k Afrikából.**
Helyszíni felvétel.
5. **A császárt.**
Történet Napoleon idejéből.
6. **Tengeri uton.**
Amerikai tréfa. COSTELLO felléptével.
7. **The Renlow**
világhírű xilofon virtuozok hangversenye.

ELŐADÁSOK: este pontosan 6 órától. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától. Rendes helyárak. Bérlet-, igazolvány- és trafik-jegyek e műsornál érvényesek.

Csütörtök — Péntek
December 18-19-én

teljesen új műsor.

— **Nincsen szükségünk fertőtlenítő szerekre,** nem kell a sublimát, carbol és lysoform, hogy a fertőző betegségeket elkerüljük, csak szándékosan ne vigyünk bacillusokat szervezetünkbe tisztátalan, szénssavval telített kútvizek használatával.

Az egyedüli megbízható üdítő víz az egész világon elterjedt Szt. Lukács-fürdői „KRISTÁLY” forrásvíz, mely nélkülözve az ásványvizek kellemetlen ízét, a mindennapi életben már nélkülözhetlenné vált. Olcsó, üdítő és kelemes.

Kávéházakban, vendéglőkben és büffékben poharaként is kapható. Lerakat minden előkelőbb fűszerüzletben. Főraktár „Központi drogeria” Piac-utca 20. sz., honnan a vizet a házhoz is szállítják.

— **Batiszt- és Lüsztér-kötények** óriási választékban rendkívül olcsón a Csipke-áruházban kapható. Sass-u. 4. sz.

— **Apróbb lopások.** Imberger Jakabné Simonffy-utca 19. szám alatti lakos ma délelőtt panaszt emelt a rendőrségen, hogy tegnap este az udvarra kitett 3 darab futószőnyegét ismeretlen tettes ellopta. — Sándor Károly nv. kir. törvényszéki bír. ugyancsak a Simonffy-utca 19. szám alatti lakos följelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az udvarról egy 20 korona értékű mosóteknőt emelt el. — Rezes József Homok-utca 5. sz. alatti lakos, napszámos panaszt emelt, hogy ez év október 5-től — november 18-ig, míg a közkórházban feküdt gyógykezelés végett, a Salátrom-utca 12. szám alatt egy szinben hagyott ládájának zárját ismeretlen tettes felfeszítette és abból több szerszámot és ruhaneműt ellopott.

— **50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban,** ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható **Mentze Henrik** újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

!! ÉKSZER-VÁSÁR !!

Gyönyörű újdonságok feltűnő olcsón

SÁNDOR ÁRMINNÁL

!! a Dréher-söröcsarnok mellett !!

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

SZERDA: Délután *A regényesek*, *A kényeskedők*, vigjátékok. — Ifjúsági előadás. Este *Nagymama*, vigjáték. (A bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Nagymama*, vigjáték. — (B bérlet.)

PÉNTEK: *Katonadolog*, operett. (C bérlet.)

SZOMBAT: *Katonadolog*, operett. (A bérlet.)

* **A szerdai két előadás.** (A színházi iroda jelentése.) Holnap, szerdán két előadás lesz a színházban. Délután 3 órakor rendkívül mérsékelt helyárakkal ifjúsági előadásul szinrekerül: Edmund Rostand pompás három felvonásos vigjátéka, „A regényesek” s ezt követi Moliere „A kényeskedők” című egy felvonásos vigjátéka. E darabok főszerepeit Károlyi Ibolyka, Bánvai Irén, Lajtai Madas, Rónai, Kormos és Vándory játsszák. Este Csikóy Gergely örökszép vigjátéka, a „Nagymama” kerül műsorra hosszú pihentetés után. A társulat teljesen készen várja a reprizt, melyet a főszerepeket H. Serfőzi Etel, Bánva Irén, Utí Gizella, Szentiványi Gitta, Bérczy, Fehér, Nagy Sándor, Madas, Egri Berta, Rónai, Payer, Kormos stb. játsszák. Az előadás A) bérletes lesz.

Rendkívüli alkalmi vételek női, férfi- és gyermekcipőkben.

Költözködés miatt. Óriási választék. Milyen tesztelt árak mellett áru ittának ki.

Fischer Menyhért cipőüzletében, Piac 9.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A törvényszéki elnök pöre.** Egy aradi népgyűlésen, az akkori politikai izgalmak idején, Králik Ferenc, a szociáldemokrata párt egyik vezető tagja, beszédet tartott a Déry-Lukács-pörről és súlyos kitételekkel bántotta meg Balogh György kuriai bírót, a budapesti büntető törvényszék elnökét. A gyűlésen jelen volt a rendőrség egy tisztviselője, aki a gyorsírói jegyzetek alapján feljelentést tett Králik ellen nyilvános rágalmazás miatt. Egy téves aradi tudósítás a minap azt jelentette, hogy a bíróság beszüntette az eljárást, mert Králik a vizsgálat során kijelentette, hogy a neki tulajdonított kifejezéseket nem használta és a kihallgatott rendőrtisztviselő is úgy nyilatkozott, hogy most már nem emlékszik a szavakra és a gyorsírói feljegyzések között nem tud eligazodni. Ez a híradás téves volt, mert az ügyészség már vádiratot is adott Králik Ferenc ellen nyilvános rágalmazás címén és az aradi esküdtbírószék valószínűleg januárban fogja tárgyalni ezt az ügyet. A tárgyaláson értesülésszerűen szerint Balogh György dr. is megjelenik.

§ **A jeggyűrűk tolvaja.** Katona Fige Gábor téglási legény már régebb óta udvarolt egy falubeli leánynak, akit szeretett volna feleségül venni. Szegény volt ő is, a reskedelmi vonatkozású ügyei kerültek tárgyalásra. Különösen behatóan foglalkozott a leány is s így még csak mátkagyűrűre sem telet. Katona Fige Gábor elhatározta, hogy szerez gyűrűt bármi áron is. Ki leste az időt, amikor Wizner Vilmos ottani ékszerkereskedő nincs otthon, feltörte a lakása ajtaját, behatolt az üzletbe és két arany jeggyűrűt ellopott. Az egyiket azonnal föl is huzta a kedvese ujjára, azonban nem sokáig maradhatott rajta, mert Wizner feljelentésére a csendőrség nyomozást indított és Katona Fige Gábort letartóztatta. A debreceni kir. törvényszék ma két havi fogházra ítélte Katona Fige Gábort lopás miatt. Az ítélet jogerős.

§ **Cigánydráma.** Említést tettünk annak idején arról a halálos leszámolásról, amely Berettyóújfalun nyílt utcáján, a piacon történt. Két cigány összetűzött valami lóvadászból kifolyólag és a verekedésnek azzal vett véget az egyik, Balogh József, hogy revolvert kapott elő és agyonlőtte ellenfelét: Daróczy Józsefet. Szeptember 25-én estefelé történt az utcai dráma. Balogh József, egy idősebb cigány szembekerült haragosával: Daróczy József lókupeccel. Nekimentek egymásnak. Balogh József gyöngének bizonyult, fegyverrel gyűrte le a fiatalabb cigányt. Revolvert rántott ki a zsebéből és rálőtt Daróczyra, akit halálosan talált a golyó. Másnapra kiszenvedett. Balogh jelentkezett a csendőrnél és tegnap állott vádlottként a nagyváradi esküdtbírószék előtt. A bíróság Balogh Józsefet két esztendőre fegyházra ítélte.

§ **Betörő inasgyerekek.** Megirtuk annak idején, hogy Tóth József Homok-utca 120. szám alatti lakó csizmadia mester följelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik míg ők szüreten voltak, betörték a lakásába s onnét 150 korona készpénzt s

mintegy 600 korona értékű aranyneműt elloptak. A rendőrség nyomozást indított, melynek eredményeként a betörőket Stefan Jakab, Szilágyi Gábor és Pálfi János inasgyerekek személyében sikerült is kinyomozni és letartóztatni. A lefolytatott további vizsgálat során kiderült, hogy a három inasgyerek ugyancsak betört még Polónyi Andor földbirtokos Rakovszky-utcai lakásába is, ahonnét egy fegyvert, néhány üveg befőzött gyümölcsöt s több kisebb-nagyobb tárgyat emeltek el. Pálfi Jánost öt havi, Szilágyi Gábort négy havi és Stefan Jakabot hat havi fogházra ítélte a debreceni kir. törvényszék. Az ítélet jogerős.

§ **Aki vasvillát fog a végrehajtóra.** Még az elmúlt év június 2-ikán történt, hogy Bódog Zsigmond debreceni végrehajtó végrehajtást akart foganatosítani Deli István gazdálkodó ellen. A végrehajtót azonban hivatalos működésében megakadályozta a gazdálkodó, aki János és Ferenc nevű fiaival nekitámadt a végrehajtónak. Bódog Zsigmond azután négy rendőr védelme alatt folytatta le a végrehajtást, amelyek eredményeként egy lovat foglalt le. Ez olyan dühbe hozta Deli Istvánt, hogy egy vasvillát ragadott fiai pedig botokat és valósággal kivertek a végrehajtót és a négy rendőrt. A debreceni kir. ügyészség hatóság elleni erőszak vétsége miatt indított eljárást Deli István és fiai ellen, akiket ma vont felelősségre a kir. törvényszék büntető tanácsa Hoffmann József táblabíró elnöke alatt. A bíróság beigazoltnak vette a tárgyalás folyamán a vádat, miért is Deli Istvánt egy havi, Deli Jánost nyolc napi fogházra, a fiatalok Deli Ferencet pedig dorgálásra ítélte.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	630 —
Osztrák hitel	622 —
4 százalékos koronajátszék	62-45
Államvesseli	705 —
Jóhiszárban	429 —
Értékpapírok	645 —
Valgótársulat	789 —
Köszvényes	694 —

Irányszámok:

Magánleszámitózási kamatláb:

Bécs 5%, %/o, Berlin 4¹/₂% London 4¹/₂%

Budapesti gabonátőzsde.

Hvara E. (Strasser és Közig) dobt. díszmányaos távirati jelentése	
Buza májusra	10-46
októberre	11-51
1914. ápr.	7-97
Rösa októberre	8-78
áprillisa	7-54
Zab októberre	7-88
áprillisa	6-49
Tengeri 1918. év októberre	
máj	
Közszáma 5-tel drágább.	

A kereskedelmi- és iparkamara és a balkáni export. Ma délután fél 4 órakor tartotta ülését a debreceni kereskedelmi- és iparkamara kereskedő szakosztálya Falk Lajos elnöklésével. Az ülésen a folyó hó 18-án megtartandó közgyűlés napirendjének szakosztály a Balkán piacainak meghódítására irányuló törekvésekkel. Szükségesnek tartja a szakosztály a kereskedővilág figyelmének előadások és közlemények útján a

Ne fogadjon el MÁS lámpát, mint

„TUNGSRAM”

főlrésű VALÓDI DRÓTLÁMPÁT.

Hazai gyártmány! Óvakodjunk utánzatoktól!

balkáni export lehetőségekre irányítását, a célszerű vasuti és hajózási kiviteli tarifa politikát s a Kereskedelmi Múzeumnak megerősítését, széles alapokon a kiviteli kereskedelem főintézményekéne leendő kiépítését. Az ülés napirendjének letárgyalása után a debreceni árukereskedőknek a fővárosi megrendelést gyűjtő utazók visszaélései miatt emelt panaszaival foglalkozott a szakosztály. E visszaélések folytán a debreceni kereskedők évente több százezer koronával károsodnak. Itt különösen szükséges volna a rendőrség szigorú eljárása.

Méhészek közgyűlése. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület tegnap tartott közgyűlésén ifj. Weichinger Károly debreceni kávéháztulajdonost igazgató-választmányi taggá választották.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Maraczy István cipész Sárovar, Abonyi Ignác Tolnaszakál, Stark Jakab kézműáros Máramarossziget, Volb Jakab Bród, Szántó Jenő fűszerkereskedő Székesfehérvár. — A Neuer Wiener Kreditorenverein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Kovács Zsigmond cipőkereskedő Rimaszombat, König Ignác divatárus Budapest, Rákóczi-ut 57., Reitzer M. Miksa Budapest, Népszínház-utca 38., Adler Márkus kézmű- és divatárú Pöstyén.

12068 1913. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nádudvary Lajos cég végrehajthatónak Gyöngyösi Istvánné sz. Varga Juliánna végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni 5523 sz. tkvben A. 5334 hrsz. alatt felvett tégláskerti szőlőből a Gyöngyösi Istvánné nevében álló egyharmad részre 137 kor. 33 fill. és az u. o. 9277 sz. tkvben A. 3008 hrsz. Boldogfalva-u. 4 számú házastelekből ugyanannak nevében álló egyharmad részre 2772 korona megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1914. évi január hó 2 napján délelőtt 11 órakor** e kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmadán, illetve felén alól eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20% át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1913. évi október hó 9. napján.

Dr. Tóth s. k., kir. t. jegyző.

4043 — 1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíróságnak 1913. V. 5767/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mautner J. V. részére debreczeni lakostól 1016 korona 35 fillér tőke, ennek 1913. év augusztus hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 137 korona 36 fillér perköltség erejéig, 1913. évi szeptember hó 29-én bíróság lefoglalt és 750 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1913. évi december hó 17-én délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Simonffy-utca 24. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi november hó 22-én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Törv. védve.

A fiatalság és szépség titka

meg van oldva az

„OJA“ csodaszappan

használata által. „OJA“ egy szinte bámulatos hatású szépségápoló, mely az arcbőrnek viruló színt kölcsönöz. Az arcbőr minden tisztatlansága eltűnik. „OJA“ használata által a legduzzadtabb kezek is elegánsak, gyöngédek. **1 egész doboz 2 K** **1 kis doboz 1 K**

„OJA“-körömlakk

azonnal pompás fényt kölcsönöz, mely hetekig eltart és a kezek mosása után mindig szebben bontakozik ki. Egy készlet körömlakk és paszta lakkeltávolítóval **2.50 K**.

Parfümeire „OJA“ Americ. Co. Ltd. Wien, I., Petersplatz 11.

Debreczenben kapható a Központi drogériában.

RICHTER-FELE HORGONY ÉPÍTŐKÖZKRENY

Rendkívül szórakoztató játék gyermekek és felnőttek részére. — Elragadó újdonság. Falusi házak és nyaralók fölépítésére szolgáló

Horgony-építőszekrények

— Kapható az ország összes játékbizleteiben. — és bérmentve küldjük be 1540. számú színes ábrákat is tartalmazó jubileumi árjegyzékünket, ha a jegyzék számát közli velünk.

RICHTER F. AD. ÉS TÁRSAI, WIEN, XIII.

valamint nagyban eladás:

Athenaeum R.-T. Eisler osztálya Budapest, VII., Miksa-u. 8.

SCHÖNSÁNDOR SAJÁT KÉSZÍTMÉNYŰ KEZTYŰI A LEGJOBBAK

LEGCZÉLSZERŰBB PALRA ERŐSITHETŐ KLOSETTPAPIR-TARTÓ DOBOZ.

Szerkezete folytán egyszerre csak egy lap papír vehető ki, mely rögtön azután a következő lapot a nyíláson félig kihuzza, ezáltal a papírpazarlás ki van zárva. Külön betétek is.

Kapható:

THAISZ ARTHUR

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN, DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 7. SZ.

1 csomag 500 lap barna betét 30 fillér.
1 " 500 " fehér " 36 "
1 fadóboz hozzávaló " 2.40 "

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF uri szabó divattermébe a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérház 26. A nagy-érdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

A világhírű és a legújabb rendszerű

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jóállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON 12-76.

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

Humanic Czipótársaság

fényesen berendezett cipőüzlete a Debreceni Első Takarékpénztár palotájában

megnyílt.

Nagy választék női, férfi-, és gyermekcipőkben. :: :: Olcsó egység árak.

Árai 12.50 16.50 20.50

APRÓ HIRDETÉSEK

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegen csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgátlunk.

Jellegés leveleket
csakis kell igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jellegés levélnél a hirdetés száma is kértetik.

Jólesz
Független 30, Bizony eleven, Jövő jellegére levelek vannak a kiadóhivatalban. 736

Gyönyörű, mindig szívesen fogadott

ajándék
a Dralle-féle illatszert
Illusion a világítótoronyban
Alkoholmentes virágcsöppek.
Egy parány elég!
A természetes virág illata.

Gyöngyvirág rózsza, orgona, heliotrop, rezeda 4-korona, ibolya 5-korona. Minden gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszert kereskedésekben, szappanüzletekben és jobb fajta fodrászoknál.
GEORG DRALLE, HAMBURG-BODENBACH a. E.

„Jólesz”
jellegére a kiadóhivatalban levél van. 2923

Docteur
jellegére levél van a kiadóhivatalban. Jólesz jellegítő. 33

Hazasulandók,
kik gazdagon nőszülni óhajtának, (ha vagyontalanok is) forduljanak díjtalan felvilágosításért a kontinens első és legnagyobb nemzetközi intézetéhez. Magyar levelezés. Hymen, Berlin 18. 2724

Üzlet

KA LISBADI
kétszerszűt, valódi karlsbadi gyártmány, a Deutsch-féle üzletekben kapható.

Palusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket. 187

Nagy András
épület- és butorasztalos, Csapó-u. 19. szám. Elvállal mindenféle parket lelakás, felgyalulás és fényezési munkákat pontosan, jutányos árak mellett. Levélben meghívásra azonnal hához megyek. 2731

Konyha- és előszoba
berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon 10-90. 1

Adás-vétel

Tanyertalpu

lompos farku Mackó koma utazásai s mindenféle képes mesekönyvek, zsolttárak, imakönyvek, képeslap, fénykép bélyegalbumok, emlékkönyvek, dobozos levélpapírok :: bolti árból 20-30-50-60 százalék engedménnyel kaphatók **Ha matnyal, Fűvészkeret-utca 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház.)

Irodai
butorok megvételre kerestetnek. Cim a kiadóhivatalban. 2880

Egy
szoba butor, elegáns, eladó. Fülöp mészkereskedőnél Homokkert-utca 121. 2913

Eladó
és bérbeadó több ház és szántóföld a Geréby és Czeising telepen s Csapókerthben dr. Varga ügyvéd. Csapó-utca 17. 60

Egy
jó varrógép jutányosan eladó, Csillag-utca 108. 61

Egy
69 hektó rizling Széchenyi-u. 4. Nagy Imre. 53

Veledi
kina és karaván teát, valamint kitiño zamatu tearumok Orosz kereskedőnél, Csapó-u. 86. 64

A n. becsü olvasó közönség b. tudomására hozom, hogy **szabóműhelyemet Arany János-utca 3. szám alá helyeztem át.** :: 40 koronától feljebb téli kabátot, ruhát mérték után készítek. Vasalásokat és javításokat pontosan eszközöl **Blau Dávid.**

Világhírt
(Pumpnickel) karlsbadi sütemények kóser frankfurti csemegevirstli, fajalmák, csemegezőlő, Hunyadi-u. 14. 2899

Látványosság
olcsó karlsbadi edényekben Hunyadi-u. 14. 2899

Uj!
Kályhatapasz vas és cseréphez Tóth Józsefnél, Péterfia 20. 2900

Saját
termésű martinkai bor 1. 72 fill. kapható, Csapó-utca 49. sz. alatt 68

Hizia ó
vágóhid közelében kiadó több évre is. Értekezhetni Geréby Pálnál. 77

Legolcsóbban
butort tisztít és javít Frankl Ignác asztalos, Varga József ur asztalos és butorkereskedő volt asztalos munkavezetője Hajnal-u. 19. Egy levelezőlap elég, azonnal intézkedek. 81

Het
nyilas tanyaföld a Macson eladó vagy kiadó. Értekezhetni Hajó-u. 26. 82

Sertesőlest
elfogadok, magyar, német hurka kezelését értem. Honvéd-u. 15. 84

Kályhák
üüstesövek, széntartók, kályhaellenzők legolcsóbban Nagy vaskereskedőnél, Csapó-utca 68. 85

Különte

Míg a keszlet tart

az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu sevelyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműk remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Kitűnő
kóser házikoszt kapható Arany János-utca 35. Ugyanott külön bejárati butorozott szoba kiadó. 67

Patkányirtó
Hegyesi Sándorné József kir. herceg-utca 22. szám alatt lakik. 92

Lakás

Butorozott
szoba kiadó, Kossuth-u. 6. sz., az udvarban. 71

Butorozva
két szoba, konyha, külön bejárattal jó vizü kut. tiszta, csendes udvar december 15-től kiadó Eötvös-utca 3. 65

Egy
szoba, esetleg két szoba, konyha speiz és mellék-helyiségek Garay-u. 16. sz. a. kiadó. 32

Kiadó
olcsón, tölre berendezett gyönyörű 4 szobás villa. Diófa-u. 17. (Hatvan-u. kert.) 78

Butorozott
nagy szoba, külön bejárati nagy előszobával, a legkényesebb izlésnek megfelel kiadó december 15. vagy január 1-re. Péterfia-u. 76., keresztútjület, emelet. 79

H-ntes
és mészáros urak! 19 év óta fennálló jóforgalmu hentesüzlet berendezéssel együtt 14 évre kiadó. Értekezhetni Nagy Imre Ujvárosi-utca 2983. H-Böszörmény. 80

Kiadó
lakás 2 szoba, konyha februártól, Fűvészkeret-u. 6. sz. 86

Kiadó
egy szobás lakás, konyha, speiz, faskamarával Tócskerti Szondy-utca 6. sz. 94

Kiadó
Csillag-utca 30. szám két szoba és egy szoba konyha. 95

Kiadó
üzlethelyiség Piac-utcán a Hungária mellett. Értekezhetni csödtömeggondnoknál, Arany János-utca 6. Telefon 414. 96

Egy
régü fodrászüzlet kiadó, Csapó-utca 82. 91

Liszt-
és kenyérüzlet családi körülmények miatt átadó Csapó-u. 72. 87

Széchenyi-
utca 42. sz. földszinten utcai nagy parkettes butorozott szoba gázvilágítással, hálófülke, előszoba januárra kiadó. 88

Állás

Gazda szonyt
keres pusztára özvegy uradalmi tisztviselő. Teljes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. „Megbízható” jellege alatt. 2799

Egy
jobb családból való fiu hentes tanulónak felvételt. Cim a kiadóban. 2894

Egy
fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsde városház alatt. 2814

Piliszerózas
legolcsóbban, leggyorsabbban, estélyekre divatosan legszebben készült Iklódyné intézetében, Széchenyi-u. 26. 83

Piliszerózas
legújabb divat szerint szépen, gyorsan készítek. Csipkék 5 fillértől, szoknyák 3 koronától. Farkas Bella, Miklós-u. 5. sz. 76

Munkaslányok
felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Püspökladányban a Royal - szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételk kaphatók. Morsókélt árak, pontos kiszolgálás. **Üsöngő a kapunál.** A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: **Szántó Márton,** tulajdonos. 1801

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
Hajdúvármegye szállítól ::::: nagyáruházában
DEBRECZEN,
Kistemplombazár
megkezdődött a
NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR
Elsőrendű kifogástalan minőségű áruk kerülnek eladásra mélyen leszállított árak mellett.